

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Haziran 2014 • No:75

Soma'nın Hesabını Vermeyen AKP, Taşeronlaştırmayı Yaygınlaştırıyor

İşçiler Köle Değildir, Boyun Eğmeyelim!

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Zor bir süreçten geçiyoruz. Yanıbaşımızda, başta Suriye ve Irak olmak üzere Ortadoğu'nun neredeyse tamamında savaş sürüp gidiyor, insanlar katlediliyor. Yüz binlerce insan evini terk edip göçmen hale geliyor, acı ve gözyaşı birbirine karışıyor.

Ekonomik kriz, sürüp giden savaşlar, işsizlik, açlık ve yoksulluk... Paranın egemenliğine dayalı kapitalist sömürü düzeni hiç de tozpembe bir gelecek sunmuyor bize.

İçeride ise cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde siyasal gerilim giderek tırmanıyor. İktidar kavgasına tutuşan egemen güçler, toplumu kendi çıkarları temelinde kutuplaştırarak karşı karşıya getiriyorlar. AKP, CHP ve MHP, toplumu çeşitli biçimlerde bölerek kendi arkalarına takmaya çalışıyorlar.

Bu düzen partileri, kendi çıkarları için gerilimi arttırdıkça toplum daha fazla kutuplaşıyor ve bu kutuplaşma, işçilerin tüm sorunlarının üzerini örtüyor.

Uzun bir süredir patronlar, kölece çalışma koşullarını kalıcı hale getirmek üzere AKP'yle birlikte çalışıyorlardı. Nitekim AKP, tüm sosyal haklardan mahrumiyet, uzun iş saatleri, düşük ücretler, iş kazaları ve işçilerin ölmesi anlamına gelen taşeronlaştırmayı ana çalışma biçimi haline getirmek üzere Meclis'e yeni bir yasa sunmuş durumda.

O halde biz işçilere düşen görev, bu kutuplaşma oyununu bozmak, kardeşleşmek ve sorunlarımızın üzerinin örtülmesine izin vermemektir. Biz işçiler aynı çıkarlara sahibiz ve eğer yapay ayrılıkları bir kenara bırakıp birleşemezsek, patronların dayattığı kölece çalışma koşulları sürüp gidecek.

Uzun bir süredir patronlar, kölece çalışma koşullarını kalıcı hale getirmek üzere AKP'yle birlikte çalışıyorlardı. Nitekim AKP, tüm sosyal haklardan mahrumiyet, uzun iş saatleri, düşük ücretler, iş kazaları ve işçilerin ölmesi anlamına gelen taşeronlaştırmayı ana çalışma biçimi haline getirmek üzere Meclis'e yeni bir yasa sunmuş durumda.

Eğer bu yasa Meclis'ten geçerse, Soma'daki gibi toplu işçi katliamlarının sayısı artacak. Bunu asla unutmayalım! Taşeronlaştırmanın bedelini her gün ortalama dört işçi canıyla ödüyor. Bu sayı artacak.

Kardeşler!

Soma'daki maden kazasıyla ilgili her geçen gün yeni deliller ortaya çıkıyor. Daha fazla üretim ve daha fazla kâr elde etmek isteyen Soma Holding patronu, en temel iş güvenliği önlemlerini almamış ve 301 kardeşimizi ölüme göndermiştir. Bu katliamın sorumlusu Soma Holding patronudur.

Ama bu katliamın bir başka ortağı daha var; o da AKP hükümetidir. İşyerlerini ve madenleri denetlemesi gereken AKP hükümeti, bu yönde hiçbir şey yapmamış, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası kâğıt üzerinde kalmıştır.

Ne pahasına olursa olsun ekonominin büyümesini isteyen AKP ve Başbakan Erdoğan, patronların önündeki tüm engelleri kaldırmıştır. Patronlara, "ayağınızdaki prangaları çözeceğiz" diyen bizzat Erdoğan'dır.

Prangaların çözülmesi demek taşeronlaştırmanın yaygınlaştırılması, iş saatlerinin uzatılması, işgücü maliyetinin yani ücretlerin düşürülmesi demektir. Patronların ayağındaki "prangaların" çözülmesinin bedelini işçiler canlarıyla ödemektedirler.

Soma'da 301 işçi feci bir şekilde katledilirken, doğal olarak ülkenin dört bir yanında milyonlarca insan acıya boğulmuş ve tepki göstermeye başlamıştır. Başbakan Erdoğan'ın Soma'ya giderek Soma Holding patronuna sahip çıkması ve "bu işin fitratında var" diyerek gerçekleşen katliamı normalleştirmek istemesi tepkileri daha da arttırmıştır.

Lakin katliamın suç ortağı AKP hükümeti, meydanlara çıkan ve tepki gösteren insanların üzerine polisini salmış ve emekçilerin demokratik tepkisini şiddetle bastırmak istemiştir.

AKP, utanıp sıkılmadan sanki kendisi iktidarda değilmiş gibi bir tavır takınmaktadır. AKP'nin tek derdi kendi iktidarını korumaktır. Lafa gelince dinden imandan söz eden AKP sözcülerinde ve egemenlerde ahlâkın, vicdanın, insanîyetin zerresi yoktur. 301 işçinin ölmüş olması önemli değildir onlara göre; önemli olan AKP'nin yıpranmaması, ekonominin büyümesi ve sermayenin palazlanmasıdır.

Tam da bu nedenle, acıya boğulan emekçiler demokratik tepkilerini dile getirdiklerinde "provokasyon yapmak"la, "kışkırtılmak"la itham edilmişlerdir. Amaç

teпки gösterenleri susturmaktır. Yani AKP'nin demokratik tepkiye de tahammülü yoktur. AKP'nin tavrı şu sözü akla getiriyor: Hem suçlu hem güçlü!

İlk üç gün patronu kollayan AKP, daha sonra patronu gözden çıkararak tepkileri yatıştırmaya girişmiştir. Çalışma Bakanı Faruk Çelik, "taşeron sömürü" den bile söz etmiştir. Oysa taşeronlaştırmanın bu denli yaygınlaşmasını sağlayan AKP ve bizzat Çalışma Bakanı'dır. İnsanda biraz utanıp sıkılma olur, ama ne gezer!

Kardeşler!

Daha madencilerin mezarının toprağı kurumadan, taşeron sömürüden söz eden Çalışma Bakanı, taşeronluk sistemini alabildiğine yaygınlaştıracak yasayı Meclis'e sunmuştur.

İkiyüzlü AKP, her zamanki gibi kafa karıştırıcı bir taktik izlemektedir. Tepkileri yatıştırmak amacıyla madencilerin çalışma koşullarını kısmen iyileştiren yasa ile taşeronluk yasası birleştirilmiştir. Ancak taşeronlaştırma sürdüğü müddetçe, taşeron olarak çalışan madencinin koşullarında bir iyileşme olmayacaktır.

Bildiğiniz üzere, İş Kanunu'nun 2. maddesine göre asıl iş taşerona verilemez. Yeni getirilen düzenlemeyle birlikte asıl işin de taşerona verilmesinin önü açılıyor. AKP, kafaları karıştırmak için taşeron işvereni ile ana işveren arasındaki sözleşme süresini üç yıla çıkartmakta ve bunu, taşeron işçilerin iş garantisi olarak sunmaktadır. Bu tam bir aldatmacadır. Çünkü patronların işçilerle 8 ya da 11 ay gibi kısa süreli sözleşme yapmasını sağlayan yasa değiştirilmiyor. Bu durumda taşeron patronları, işçilerle kısa süreli sözleşmeler yapmaya ve istedikleri zaman işten atmaya devam edecekler.

Kardeşler!

Taşeronlaştırma politikası, patronları palazlandırma politikasıdır. AKP iktidara geldiğinde 300 bin civarında olan taşeron işçi sayısı, bugün 2,5 milyonu aşmıştır. Bakanlık, belediye, vergi dairesi ve hastane gibi kamu hizmeti veren kurumlarda tam 700 bin taşeron işçi çalışmaktadır. AKP, devletin kadrolu işçi çalıştırmasını tercih etmek yerine, hizmetleri ihaleye çıkartarak yandaş patronlara muazzam bir sermaye aktarmaktadır. Yeni taşeronluk yasası bu düzeni garanti altına alıyor.

Taşeronluğun yaygınlaşmasıyla patronların eli daha da güçlenirken, tüm işçilerin çalışma koşulları ağırlaşacak. Taşeronluk, işçileri kısa süreli sözleşmeli çalışmaya ve son derece düşük ücrete mahkûm ederek adeta işçileri köle konumuna itmektedir. İşçiler uzun saatler boyunca çalışmakta ve yalnızca karınlarını doyurabilmektedirler.

Kardeşler, bu gidişe dur demek bizim elimizdedir. Yapay kutuplaşmayı aşarak kendi çıkarlarımız temelinde birleşelim. Biz köle değiliz, boyun eğmeyelim! ■

Sermaye Medyasının ve AKP'nin İkiyüzlülüğü!

13 Mayıs'ta Soma'da meydana gelen madenci katliamında tam 301 işçi kardeşimiz hayatını kaybetti. 301 işçinin cansız bedeni madenden çıkartılırken, en temel iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı ortaya çıktı. Soma Holding patronunun daha fazla üretim baskısı ve daha fazla kâr tutkusu işçileri göz göre göre ölüme göndermişti. AKP hükümetinin ise gerekli denetimleri yapmayarak suç ortağı olduğu, hatta yakın ilişki kurduğu Soma Holding patronunun önünü açtığı, üretilen tüm kömür için alım garantisi verdiği anlaşıldı.

Bu gerçeklerin gündeme taşınmasında, özellikle AKP karşıtı medya önemli bir rol üstlendi. Medyanın bir bölümü, maden işçilerinin ağır çalışma koşullarını, düşük ücretleri, iş güvenliği önlemlerinin alınmamasını, denetimlerin yapılmamasını ayrıntılarıyla tartıştı. En tanınmış gazeteciler Soma'ya giderek programlar yaptılar ve ağlamayı da ihmal etmediler. İş kazaları ve iş cinayetleri gazetecilerin ve yazarların ağızından düşmezken, vahşi kapitalizmin işçileri ölüme gönderdiğinden söz ediyorlardı. İnsan kulağına inanamıyordu ama duyduklarımız gerçektir. Meğer tüm gerçeğin farkında imişler! AKP hükümetinin madenlerde hemen hiçbir denetim yapmadığını, madende örgütlü sendikanın ise patronla işbirliği yaptığını belirtiyorlardı.

Daha sonra bu koroya, AKP yanlısı medya da katıldı. İlk üç gün cansiperane bir şekilde Soma Holding'i savunan, işçilerin ölümünü kaderle açıklayarak katliamı meşrulaştırmaya çalışan Erdoğan ve AKP, tepkilerin büyümesi üzerine tutumunu değiştirdi. AKP hükümeti, maden patronunu gözden çıkararak işin içinden sıyrılmaya çalışırken, sanki kendisi sorumlu makamda değilmiş ve hesap vermesi gerekmiyormuş gibi konuşmaya başladı. Çalışma Bakanı Faruk Çelik, utanıp sıkılmadan **taşeron sömürsü**nden bile söz etti. Neredeyse esas sorumlu sendikalar ilan edilecekti. Tüm bu olanlar şu atasözünü akıllara getiriyor: Yavuz hırsız ev sahibini bastırır!

Elbette medyanın iş kazaları ve iş cinayetlerinin üzerine gitmesi önemlidir. Ancak gerek medya gerekse AKP hükümeti tam anlamıyla ikiyüzlüce davranıyor. Asıl sorumlu olan ve hesap vermesi gereken AKP, sendikaları suçlayarak ve işbirliği yaptığı patronu tek suçlu gibi göstererek zeytinyağı gibi üste çıkmaya, kendisine gelen tepkileri unutturmaya çalışıyor. Medyanın ise esas derdi iş kazalarının önlenmesi ve iş cinayetlerinin son bulması değil-

dir. AKP karşıtı medyanın esas derdi AKP'yi sıkıştırmaktır.

Ancak biz biliyoruz ki, bugün vahşi kapitalizmden söz edenler, bizzat bu sömürü sisteminin savunucularıdır. Şimdi taşerondan söz eden patron medyası, yıllarca devlete ait tüm işyerlerinin özelleştirilmesi için hükümetlere baskı yaptı. Medyaya göre işçi ücretleri yüksekti, sermaye yatırım yapamıyordu, işçiler erken emekli oluyordu, işçinin hakkını arayan sendikalar işyerinin huzurunu bozuyordu! Elbette tüm bunlar patronların istekleriydi ve medya da sahibinin sesi olarak yayın yapıyordu. Dolayısıyla özelleştirme, taşeronlaştırma, esnek çalışma, uzun iş saatleri, düşük ücretler yalnızca AKP'nin politikası değildir. Kapitalist sömürü düzeninin partisi olan AKP, bu politikaları patronlar adına uygulamaktadır. Bu nedenle iş kazaları ve iş cinayetlerinin sorumlusu, AKP ile birlikte patron medyası ve onların sömürü sistemidir.

Boyalı basın dediğimiz sermaye medyası, tam anlamıyla bir ikiyüzlülük bataklığına gömülmüş durumda. Soma'da akıtılan gözyaşları samimi değildir. Eğer bugün sermaye kesimleri arasında bir iktidar kavgası olmasaydı AKP karşıtı medya asla ve asla Soma'daki gibi davranmayacaktı. Eğer medya samimi olsaydı, her ay 100'den fazla işçinin iş cinayetlerine kurban gitmesini gündeme getirirdi. Her üç ayda bir Soma ölçeğinde bir işçi katliamı gerçekleşmesine rağmen medya, iş kazaları ve iş cinayetleri konusunda üç maymunu oynuyor. Meselâ derneğimiz ÜİD-DER iş kazalarına ve iş cinayetlerine karşı aylarca bir kampanya yürüttü ve 100 binden fazla imza topladı. İşçilerin protestosu olarak bu imzaları Meclis'e taşıdı. Ama bu çaba timsah gözyaşları akıtanların umurunda olmadı; sermaye medyası kampanyayı haber yapmaktan özellikle kaçındı.

Biz biliyoruz ki, işçilerin sömürüsüyle beslenenler kapitalist sömürü düzenini sorgulayamazlar. AKP yanlısı ya da karşıtı tüm medya kapitalist sömürü düzeninin bir parçasıdır. İşçileri ölüme gönderen kapitalist sömürü düzeninden ve patronlardan ancak işçiler hesap sorabilir. Bunun için bir araya gelmemiz, sınıfımızın çıkarları temelinde örgütlenmemiz ve sömürüye karşı mücadele etmemiz gerekiyor! ■

Boyalı basın dediğimiz sermaye medyası, tam anlamıyla bir ikiyüzlülük bataklığına gömülmüş durumda. Soma'da akıtılan gözyaşları samimi değildir. Eğer bugün sermaye kesimleri arasında bir iktidar kavgası olmasaydı AKP karşıtı medya asla ve asla Soma'daki gibi davranmayacaktı. Eğer medya samimi olsaydı, her ay 100'den fazla işçinin iş cinayetlerine kurban gitmesini gündeme getirirdi.

İşten Atmalara ve Taşeronlaşmaya Karşı Mücadele Sürüyor

Yatağan İşçileri

Yatağan işçileri özelleştirmeye ve taşeronlaşmaya karşı direniyor

Yatağan Termik Santrali'nin ve buraya üretim yapan linyit kömür madenlerinin özelleştirilmesine karşı mücadele veren işçilerin eylemleri sürüyor. Santral ve linyit işletmesinin özelleştirilmesi tamamlandı, ancak işçiler Başbakan Erdoğan'ın yetki devrini imzalamamasını istiyorlar. İşçilerin bu kapsamda mücadelesi de sürüyor.

Mücadelelerine sahip çıkmayan Türk-İş Genel Merkezini 10 Haziranda işgal eden işçilerin bir bölümü, Muğla'da Milas-Yatağan karayolunu trafiğe kapatarak tepkilerini dile getirdiler. "İş Cinayetleri Önlensin! Özelleştirmeye ve Taşeronlaşmaya Hayır!" pankartı açan işçiler, Yatağan'daki santralin önünden geçen yolu keserek sloganlar attılar. Bir süre trafiği kapatan işçiler, daha sonra eylemlerine son verdiler.

İşçilerin baskısı sonucunda Türk-İş yönetiminin aldığı karar üzerine, 16 Haziranda Tes-İş ve T. Maden-İş üyesi işçiler bir grev gerçekleştirdiler. 17 Haziranda ise Türk-İş üyesi sendikalar özelleştirme ve taşeronlaşmaya karşı göstermelik olarak iş bırakırken, Çarşamba günü ise AKP il binaları önünde basın açıklamaları yapıldı. Fakat işçiler, Türk-İş yönetiminin bu tür yetersiz eylemlerle kendilerini oyaladığını açıklayarak tepki gösterdiler.

Seyitömer işçilerinin eylemleri sürüyor

Kütahya'da bulunan Seyitömer Linyit İşletmeleri'nde çalışan işçiler, 18 arkadaşlarının işten atılmasını protesto ediyorlar. İşletmenin özelleştirilmesi sürecinde işçiler buna karşı çıkararak bir gösteri yapmış ve işletmenin içindeki nizamiye binasını ateşe vermişlerdi. Özelleştirme sonrasında işyeri, Çelikler Holding'e geçti ve hemen ardından eyleme öncülük eden 18 işçi işten atıldı. Bunun üzerine yaklaşık 300 işçi, işten atılan arkadaşlarının geri alınması

talebiyle direnişe geçti. Seyitömer işçileri, arkadaşları işe geri alınana kadar mücadelede kararlı olduklarını dile getiriyorlar.

SÜTAŞ'da işçi kıyımı ve direniş

Türkiye'nin en büyük patron örgütü TÜSİAD'ın eski Başkanı Muharrem Yılmaz, oturduğu koltuğun hakkını vererek işçilerin sendikaya üye olmalarına karşı duyduğu öfke ve düşmanlığı gözler önüne serdi. Muharrem Yılmaz'ın sahibi olduğu SÜTAŞ'ta işçiler, kötü çalışma koşullarına karşı Tek Gıda-İş Sendikası'na üye oldular. Lafa geldi mi demokratik haklardan söz etmeyi pek seven Muharrem Yılmaz, sıra işçilerin haklarına gelince her şeyi unuttuğu için 26 işçi işten attı. Bursa'da üretim yapan fabrikada işçilerin e-devlet şifreleri zorla toplandı. Sendikaya üye olan işçiler, yönetim tarafından sendikadan istifa ettirildi. E-devlet şifreleri değiştirilen işçilere şifreleri de geri verilmedi. Muharrem Yılmaz'ın işçi düşmanlığı bunlarla da sınırlı kalmadı: Yönetim, insan ve hayvan pisliğiyle dolu fosseptikten pis su çektirip işten atılan 26 işçinin direnişe geçtiği fabrika önüne döktürdü. Böylece direnişçi işçiler mücadelenin vazgeçirilmeye çalışıldı. Ancak işçilerin direnişi, sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin desteğiyle devam ediyor. İşçilerin eylemlerinin yükselmesi üzerine Muharrem Yılmaz TÜSİAD'a zarar vermeme gerekçesiyle istifa etti. SÜTAŞ işçileri ise tüm işçileri ve sendikaları birleşerek mücadele etmeye çağırdı.

Coco-Werk'te işçi kıyımı

Tekirdağ Çerkezköy'de kurulu olan, çamaşır ve bulaşık makinesi için plastik parça üreten fabrikada, Petrol-İş'te örgütlenmek isteyen işçiler "performans düşüklüğü" gerekçesiyle işten atıldılar. Alman Bosch Siemens ev aletleri firması için üretim yapan fabrikada 120 işçi çalışıyor. İşten çıkarılan 11 işçi işe sendikalı olarak geri dönmek talebiyle direnişe geçti. Direnişçi işçiler, Coco-Werk'te çok sık fazla mesai yapıldığını, 8 saat olan normal mesainin haftada 2-3 gün 16 saate çıktığını, neredeyse her hafta sonu ve bayram tatillerinde bile çalıştırıldıklarını anlatıyorlar. Aldıkları ücretlerin çok yetersiz olduğunu ifade eden işçiler, kötü çalışma koşullarını değiştirmek için 45 gün önce örgütlenme kararı aldıklarını ancak 11 işçinin işten çıkarıldığını ifade ettiler. Patron işçilerin örgütlülüğünü kırmak için fabrikada baskıyı iyice arttırmış durumda. İşçilerin e-devlet şifrelerini istiyor, cep telefonlarını soyunma odasına bırakarak direnişteki işçilerle iletişim kurmalarına engel olmaya çalışıyor, işçi servislerini arka kapıdan çıkarıyorlar. Direnişçi işçiler sendikalı olarak işbaşı yapana

dek mücadeleye devam edeceklerini ifade ediyorlar.

M&T Reklam'da direniş sürüyor

Sendikalaşmak istedikleri için patronun işten atma saldırısıyla karşılaşan MT Reklam işçilerinin direniş sürüyor. İşten atılan 35 işçiyle birlikte direnişteki işçilerin toplam sayısı 45'e ulaştı. İşten atmaları protesto etmek üzere Birleşik Metal-İş Sendikası 27 Mayıs'ta, Çayırova'daki fabrikanın önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Eyleme ÜİD-DER'li işçiler, "İşçiler Boyun Eğmiyor Mücadele Ediyor, Yaşasın Sınıf Dayanışması!" pankartıyla katıldılar. Kimi sendika ve demokratik kitle örgütleri de eyleme destek verdi. Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu diğer fabrikalardan işçiler de eyleme katılarak sınıf dayanışmasını yükselttiler.

MT Reklam işçileri adına BMİS Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Adnan Serdaroğlu, işçilerin anayasal haklarını kullanarak kendi sendikalarına üye olmalarının ardından, yetkiyi Soma katliamının yaşandığı 13 Mayıs'ta aldıklarını, aynı gün işçilerin işten çıkarıldığını anlattı. Serdaroğlu, saldırıların son dönemde yoğunlaştığına dikkat çekti. AKP hükümeti tarafından yeni taşeron düzenlemesinin 301 maden işçisinin toprağı kurumadan gündeme getirdiğini ifade eden Serdaroğlu, "hükümetin çıkarmak istediği yasa işçiler için ölüm demektir" dedi.

MT Reklam işçileri, eylem boyunca tepkilerini sloganlarla dile getirdiler. Mesai çıkışında fabrikadan çıkarak servislerine binen işçiler, direnişçi işçileri alkışlarla selamladılar. Basın açıklaması Adnan Serdaroğlu'nun konuşmasının ardından atılan sloganlarla sona erdi.

Yıldız Sunta'da işten atma ve direniş

Kocaeli'de faaliyet gösteren ve Ağaç-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Yıldız Sunta fabrikasında, 35 işçi ekonomik kriz gerekçesiyle 12 Haziranda işten çıkarıldı. Atılan işçiler, ertesi sabah diğer işçilere seslerini duyurmak için bir araya geldiler. İşçilerin, kriz nedeniyle değil, yeni seçilen sendika yönetimine destek vermeleri nedeniyle işten çıkarıldıklarını ifade ediyorlar ve Kocaeli halkının kriz yalanına inanmamasını istiyorlar. İşçiler, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin, emekten yana partilerin ve işçi ailelerinin katılımıyla bir basın açıklaması gerçekleştirdiler.

Mersin ve Antalya Büyükşehir Belediyelerinde işten atmalara karşı eylem

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nde 30 Mart yerel seçimlerinin ardından gerçekleşen işten çıkarmalara karşı yürüyüş ve basın açıklaması gerçekleştirildi. 170 işçinin işten çıkarılmasını protesto etmek için DİSK Genel-İş Mersin Şubesi tarafından 11 Haziranda gerçekleştirilen eylem, Büyükşehir, Mezitli ve Akdeniz Belediyelerinin işçileri, sendikalar, demokratik kitle örgütleri ve siyasi par-

tiler katıldı. İşçiler Genel-İş Mersin Şubesi önünden Büyükşehir Belediyesi binasına kadar yürüdüler ve burada basın açıklamalarını gerçekleştirdiler.

Basın açıklamasını okuyan Genel-İş Mersin Şube Başkanı Kemal Göksoy, özelleştirme ve taşeronlaştırmanın en yaygın olduğu yerel yönetimlerde işten atmaların yaygınlaştığına dikkat çekti. Belediye başkanı ve yönetimiyle görüşme taleplerine yanıt alamadıklarını ifade eden Göksoy, atılan işçiler işlerine geri dönene kadar eylemlerinin devam edeceğini vurguladı.

Antalya'da Büyükşehir Belediyesi'nde de yerel seçimlerin ardından 700'den fazla taşeron işçi işten çıkarıldı, kadrolu birçok işçininse sürgünle yerleri değiştirildi. İşçilerin üzerindeki baskı arttırılıyor ve üye oldukları sendikadan istifa etmeye ve başka sendikaya geçmeye zorlanıyorlar. İşten çıkarmalara tepki gösteren taşeron işçileri, işlerine geri dönene kadar her gün eylem yapacaklarını ifade ediyorlar. İşçiler adına yapılan basın açıklamasında, işten atmaların yasal tebliğ yapılmadan gerçekleştirildiği ve belediye yönetiminin yasadışı davrandığı belirtildi. İşçilerin işlerine geri dönmesi için toplanan 10 bin imza belediye yetkililerine teslim edildi ve atılan işçiler geri alınana kadar eylemlerin devam edeceği ifade edildi.

Sağlık işçileri toplu sözleşme hakkı için yürüdü

Dev Sağlık-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu hastanelerde, taşeron sağlık işçileri toplu sözleşme hakkı için ve hükümetin Meclis gündemine aldığı taşeron yasasına karşı iş bıraktılar.

İstanbul'da Okmeydanı, Gaziosmanpaşa, Taksim, Yakacık Kadın Doğum, Fatih Sultan Mehmet, Kartal Yavuz Sultan Selim, Şişli Etfal, Cerahpasa Tıp Fakültesi Hastaneleri, Bursa'da Uludağ Tıp Fakültesi Hastanesi, Adana'da Balcalı Tıp Fakültesi Hastanesi ile Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde sağlık işçileri iş bıraktılar ve basın açıklamalarıyla taleplerini dile getirdiler. Sağlık işçileri taleplerini şöyle sıraladılar:

- Taşeron çalışma yasaklansın
- Özelleştirmeler durdurulsun
- İnsanca yaşayacak ücret verilsin
- Yol parası uygulamasında kesintilere son verilsin
- Sendika ve toplu sözleşme hakkımızın gaspına yol açan uygulamalara son verilsin. ■

İşçiler Sefalet Koşullarına Hayır Diyor!

Dünya Kupasına ev sahipliği yapan Brezilya'da işçi eylemleri devam ediyor

Brezilya'nın en büyük şehri Sao Paulo'da metro işçileri 5 Haziranda greve çıktılar. İşçilerin iş durdurmasıyla dünyanın en kalabalık kentlerinden biri olan Sao Paulo'da Dünya Kupası öncesinde caddeler kilitlendi. İşçiler, talepleri karşılanmazsa turnuvanın başlayacağı gün de eylemlere devam edeceklerini duyurdular. Metroların durmasıyla kilometreler boyunca araç kuyrukları oluştu. Dünyanın pek çok yerinden gelen futbol taraftarları saatlerce trafikte kaldılar ve havaalanından çıkamadılar.

İşçiler, ücretlerinin %12 oranında yükseltilmesini talep ediyorlar. Buna karşılık metro şirketi ise yüzde 8,7 oranında ücret teklifinde ısrar ediyor ve işçileri greve devam etmeleri durumunda işten atmakla tehdit ediyor. İşçiler ise mücadelelerinde kararlı olduklarını greve yüksek oranda katılımlarıyla gösterdiler. İş Mahkemesinin grevi yasaklamasına ve grev yapılan her güne karşılık yüksek oranlarda para cezası kesileceğini bildirmesine rağmen grev 5 gün boyunca devam etti. Ayrıca işçiler polisin saldırılarına da maruz kaldılar. Bir metro istasyonunda polis, yüzlerce işçiye saldırarak grevi kırmak istedi. Ancak öfkesi daha da kabaran işçiler, taleplerinin karşılanmasında kararlılar. 5 günün ardından grevlerine ara veren işçiler, turnuvanın başladığı ilk gün, 12 Haziranda da protesto gösterileri yaptılar.

Benzer şekilde havalimanı işçileri de 24 saatlik greve çıktılar. Dünya Kupasının açılışının ilk günü havalimanı işçileri gece yarısından itibaren greve başladılar. Eylem, Rio Uluslararası Havalimanı'nı ve Santos Dumon Havalimanı'nı etkiledi. İşçiler, Dünya Kupası gelirlerinden pay almayı, daha iyi çalışma koşulları ve ücretlerinin %12 oranında yükseltilmesini talep ediyorlar. 13

Temmuza kadar sürecek olan turnuva boyunca 3 milyondan fazla Brezilyalının ve 600 bin turist'in seyahat etmesi bekleniyor. 9 aydır yapılan görüşmelerde bir sonuç alınamaması üzerine işçiler Dünya Kupası sürecini değerlendirerek hükümet üzerinde baskı kurmaya ve taleplerini kabul ettirmeye çalışıyorlar.

Brezilya'da geçen yıl da yüz binlerce işçi meydanlara çıkarak Dünya Kupasına ve 2016'da gerçekleştirilecek olan Olimpik Oyunların hazırlıkları için yapılan harcamalara karşı eylemler gerçekleştirmişlerdi. İşçiler, bütçeden kamu harcamalarına ayrılan payın yükseltilmesini, ulaşım zammının geri çekilmesini, ücretlerin yükseltilmesini talep etmişlerdi.

Endonezya'da işten atılan işçiler Adidas'ı protesto ettiler

11 Haziranda yüzlerce işçi, 2014 Brezilya FIFA Dünya Kupası sponsoru ve spor malzemelerinde uluslararası marka olan Adidas'ı Cakarta'da eylem gerçekleştirerek protesto etti. İşçiler, Adidas ve taşeron firmadan 2012'den beri ödenmesi gereken tazminatlarının ödenmesini talep ettiler.

Göstericiler Cakarta merkezinde bir araya gelerek Adidas ve yerel üretici PT Panarub Dwikarya (PDK) firmasını teşhir eden dövizler taşıdılar. 300'den fazla işçi, 2012'de katıldıkları grevden sonra işten çıkartılmıştı. 2012 Ocak ayında 1300 PDK işçisi, aynı sürede daha fazla ayakkabı üretimi için yapılan baskılardan dolayı greve çıkmış ve fabrika önünde eylemler yapmıştı. İşçiler, baskılara karşı çıkarak daha iyi çalışma koşulları ve daha yüksek ücret talep etmişlerdi. Grev 5 gün sürmüştü ve PDK, işçileri kendi istekleriyle düşük bir tazminat ödeneği karşılığında istifa etmeye zorlamıştı. İstifa etmeyi reddeden işçiler ise işten atılmışlardı.

PDK, işçileri devletin belirlediği asgari ücretten daha düşük ücrete, yoğun tempoyla çalıştırıyor, yemek, ibadet, dinlenme gibi mola saatlerini çalıyor. Ayrıca, işten atılan işçiler için kara listeler oluşturan PDK, işçilerin başka yerlerde iş bulmalarının da önüne geçmeye çalışıyor. İşçiler bu nedenle uzun süre iş bulamıyorlar. İşçiler ve aileleri ev kiralarnı ödeyemedikleri için evlerinden atılıyorlar. Ailelerden çocuklarını okula gönderemeyenler var.

Dünya Kupasının açılışıyla birlikte işten atılan işçiler, yeniden bir araya gelerek Adidas'ı protesto ettiler. İşçiler şu sloganları haykırdılar: "Zalim Adidas!", "Adidas Zenginleşirken İşçiler Mağdur Oluyor!" İşçiler, "Adidas'ın 2014 FIFA Dünya Kupası sponsoru olabilecek kadar parası varsa neden bizim tazminatlarımızı ödemiyor?" diye soruyorlar.

Endonezya Tekstil ve Ayakkabı İşçileri Sendikası Başkanı, PDK ve Adidas'la defalarca temas kurmalarına rağmen sorunun hâlâ çözülmediğini belirtiyor. İşçiler, Endonezya'daki Adidas'ın taleplerini karşılamaması üzerine Almanya'daki Adidas genel merkezine defalarca mektup göndermelerine rağmen yanıt alamıyorlar. Yüzlerce işçi işten atıldıklarından beri her Perşembe günü fabrika önünde eylemler yapıyor ve tazminatlarının ödenmesini istiyor.

Almanya'da Amazon işçileri mücadelelerine devam ediyor

Verdi Sendikası, internet üzerinden satış yapan Amazon.com sitesi işçilerinin ücret zammı ve çalışma koşullarının düzeltilmesi için iki günlük grev çağrısı yaptı. Haziran ayı başında Bad Hersfeld ve Graben dağıtım merkezlerinde çalışan 600'den fazla işçinin aşırı baskılar nedeniyle işten ayrılmak zorunda bırakılmaları üzerine Verdi Sendikası, grevi yaygınlaştıracığını duyurdu. ABD menşeli olan Amazon'da 9 dağıtım merkezinde toplam 9 bin işçi çalışıyor. Bunun haricinde 14 bin de mevsimlik işçi çalışıyor.

Sendika, toplu sözleşmeye göre işçilerin ücretlerinin

yükseltmesini talep ediyor. Geçen yıl pek çok kez iş durdurarak taleplerinin gerçekleşmesini sağlamaya çalıştı. En son iş durdurma Nisan ayında gerçekleşmişti. Ancak Amazon, işçilerin taleplerini karşılamıyor. İşçilerin lojistik işçileri olduğunu ve ortalamasının üzerinde ücret aldıklarını iddia ediyor. Sendika ise aynı sektörde çalışan diğer işçilerin geçen yıl iki aşamada %5,1 oranında zam aldığını, fakat Amazon işçilerinin ise ortalama %2 oranında zam aldığını belirtiyor.

Hindistan'da çelik işçilerinin grevi sürüyor

Hindistan'da bir çelik fabrikasında çalışan 2000'den fazla işçi, yasal hakları olan Yardım Sandığı ve İşçi Sigortası Kurumundan sağlık yardımı kartının sağlanması, iş koşullarının düzeltilmesi, iş güvenliği önlemlerinin alınması ve fazla mesai ücretlerinin ödenmesi talebiyle 6 Haziranda greve çıktı. 2 binden fazla işçi bir araya gelerek grevi başlattıklarını duyurdu. Grevin başlangıcından bu yana patronlardan herhangi bir yanıt alamayan işçiler, grevlerini daha da büyüteceklerini ve eylemlerini yaygınlaştıracıklarını duyurdular.

Bölgede yaşayan bir işçi, yüksek sıcaklık altında hayli riskli koşullarda emek harcadıklarını belirtirken 2013'te patronların, Yardım Sandığı ve İşçi Sigortası Kurumunun sağladığı haklardan yararlanılacağı sözü verdiğini, fakat sözlerini tutmadıklarını ifade etti. Son 25 yıl boyunca fabrikada duvarcı olarak çalışmış 45 yaşındaki bir işçi, iş mahkemelerinin tepkisizliğiyle hayal kırıklığına uğrayan işçilerin, greve çıkmaya karar verdiklerini söyledi. "Yardım sandığı ve fazla mesai ücretleri gibi haklarımız için mahkemede dava açarak mücadele ettik. 2013'ten beri birçok kez iş ve işçi bulma kurumlarına ulaşmaya çalıştık. Fakat bir değişiklik olmadı" diyen işçi, "mahkemeler yoksulları dinlemeyecek mi?" diye sordu.

İşçiler, 2012'de o güne kadar olmayan haftalık izin talebiyle greve çıkmışlardı. 2013'te ise asgari ücretin ödenmesi talebiyle greve çıktılar. Şimdi ise üçüncü kez grevdeler. Çocuklarını okula göndermekte, kiralarnı ödemekte zorlanan işçiler, talepleri karşılanıncaya kadar greve devam edeceklerini belirtiyorlar. ■

ÜİD-DER'den Kartal Meydanı'nda Coşkulu 15-16 Haziran Etkinliği

15 Haziran akşamı Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği'nin çağrısıyla Kartal Meydanı'nı dolduran işçi ve emekçiler, sinevizyon görüntüleriyle, şiirlerle, şarkı, türkü ve marşlarla 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişi'ni selamladılar. Etkinlikte, 15-16 Haziran İşçi Direnişinin ruhuyla, işçi sınıfının bağımsız sınıf çıkarları temelinde mücadelenin yükseltilmesi çağrısı yapıldı.

15-16 Haziran, Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde görkemli bir kesiti oluşturmaktadır. Kartal Meydanı'nda gerçekleştirilen kitlesel etkinlik ile, Türkiye işçi sınıfının gücünü ortaya koyan, toplumun tüm kesimlerine kapitalist sömürü ve baskı düzenini ortadan kaldırmaya yetenekli tek gücün işçi sınıfı olduğunu gösteren bu büyük işçi direnişi genç işçi kuşaklarına taşındı. ÜİD-DER'in sahip çıktığı ve daha ileriye taşıma azmiyle çalıştığı bu gelenek, mücadele bayrağını devralacak olan bugünün genç işçilerine coşku, güç ve kendi sınıflarına güven aşıladı.

Saat 19'da başlayan etkinlik için sabah saatlerinden itibaren Kartal Meydanı'nda hazırlıklar yapıldı. Çeşitli mahallelerden ve ÜİD-DER temsilciliklerinden servislerle gelen işçiler, Kartal civarında yaşayan işçiler ve tüm konuklarımız Elif Çağlı'nın "Merhaba" şiiriyle selamlandı. Çeşitli sendikalardan ve kurumlardan yönetici ve temsilcilerin ve direnişte olan işçilerin de katıldığı etkinliğimiz, Soma'da katledilen kardeşlerimiz anısına saygı duruşuyla başladı. Madenci kardeşlerimiz için okunan şiir ve ÜİD-DER Müzik Grubunun yeniden yorumladığı madenci türküsü izleyenleri çok duygulandırdı.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin ruhuyla mücadeleyi büyütme çağrısı yapan sunucuların ardından ÜİD-DER Müzik Grubu 16 Haziran marşını seslendirdi. Ardından 15-16 Haziran'a gidilen süreç anlatılırken, sahnenin arkasındaki büyük ekranda, mücadele dolu o günleri anlatan videolar ve görüntüler yer aldı. ÜİD-DER Müzik Grubu'nun seslendirdiği birbirinden duygulu, coşkulu türkü ve işçi marşlarımız tüm alanı sarıp sarmaladı.

Özlü bir anlatım ve şiirlerle bezenmiş sunumda direniş günleri şöyle ifade edildi: "1970'e geldiğinde patronlar,

DİSK'i yok etmek ve işçi sınıfının sendikal örgütlülüğüne ve sendikal haklarına saldırmak üzere bir yasa tasarısı hazırladılar ve Meclis'e sundular. Patronlar, DİSK'i kapatmaya ve işçileri başsız, örgütsüz bırakmaya kararlıydılar. Ancak işçiler de sendikalarına sahip çıkmaya kararlıydılar. İşte 15-16 Haziran Direnişi, burjuvazinin bu saldırısına karşı patlak verdi. Yüzlerce fabrikada işçiler üretimi durdurdular. Bir nehrin kolları gibi birleştiler ve dar ettiler patronlara İstanbul'u."

Sınıfımızın bu destanına, sinevizyondan yansıyan video görüntülerini izleyerek tanıklık eden işçiler, büyük alkış ve tezahüratlarla duygularını yansıttılar.

Derneğimiz ÜİD-DER 2006'da, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinin yıldönümünde, bir 15-16 Haziran şenliğiyle kuruluşunu ilan etmişti. İşçilerin mücadele örgütü ÜİD-DER, sömürü düzenine karşı işçileri birleştirmek için işçilere kılavuzluk ediyor. ÜİD-DER'in işçilerin birliğini sağlamak, dayanışmasını, mücadelesini güçlendirmek için ortaya koyduğu çaba ve 8 yılda aldığı yol da etkinliğimizde bir video ile özetlendi. ÜİD-DER'in anlayışına, azmine, gücüne tanıklık eden işçiler, dakikalarca alkışlayarak ÜİD-DER'i selamladılar.

Program boyunca genç, yaşlı, kadın, erkek işçi ve emekçilerin elleri halka halka halaylarda birleşti. Etkinlik ÜİD-DER Müzik Grubu'nun seslendirdiği türküler ve coşkulu halaylarla son buldu.

Alandan tepkiler

Etkinliğimizi izleyen işçi-emekçi kardeşlerimizin anlattıkları, programın onlar üzerinde bıraktığı et-

Kartal Meydanı'nda gerçekleştirilen kitlesel etkinlikle işçi sınıfının gücünü ortaya koyan, toplumun tüm kesimlerine baskı düzenini ortadan kaldırmaya yetenekli tek gücün işçi sınıfı olduğunu gösteren bu büyük işçi direnişi genç işçilere güven aşıladı.

kiyi ifade ediyor:

Ayakkabı fabrikasında çalışan bir işçi: Bence bu etkinlikler bu meydanlarda her sene yapılmalı. Ben çok heyecanlıyım. Herkes bu sahneyi izliyor. Etraftaki insanlar da buraya toplanıyor. Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinden aktarılan çok önemli bir gün. Bu mücadeleleri anlamanın, yeniden büyük mücadeleleri yaratacağına inanıyorum.

Tekstil işçisi: Çok duygulandım. 15-16 Haziran'ı ÜİD-DER sayesinde öğrendim. Ben bir işçi olarak burada olmaktan çok mutluyum. Tüm işçileri ÜİD-DER'e çağırıyorum.

Ev kadını: Ölen işçilerin anması sırasında çok duygulandım. ÜİD-DER'le birlikte olduğumda kendimi daha güçlü hissediyorum. Güvende oluyorum. Etkinlik çok güzel. ÜİD-DER'in yaptığı her şey güzel.

Öğretmen: Resimler ve görüntüler ile bugünü karşılaştırdım. Onlar fabrika işçileriydi. Bu bizi umutlandırıyor, gururlandırıyor. Alandaki insanlar bizden, türküler bizden, her şey çok güzel.

ğiz, patronları yerin dibine gömeceğiz.

Ev kadını: Bizler için bu tür etkinlikler çok önemli. Bu sayede gerçeklerin farkına varıyoruz. Ben daha önce 15-16 Haziran'ı bilmiyordum. Burada öğrendim. Çok duygulandım, çok güzel.

Emekli bir işçi: Ben çok memnun oldum. Dayanışma içinde olmak çok önemli. Gençler bunlara uzak durmamalı, kıymetini bilmeli.

Metal işçisi: İşçileri başka yollarla ulaşamadıkları bir tarihe ulaştırmak çok güzel. İşçiler sadece fabrikalarda değil, böyle sosyal alanlarda da bir araya geliyor, mücadelesine sahip çıkıyor. Sorunlarımızın çözümü için çalışmalı ve ÜİD-DER'e sahip çıkmalıyız.

Tekstil işçisi: Çok heyecanlandım. Tüylerim diken diken oldu. İnsan yaşadığı sorunların farkına varmıyor. Şimdi burada izlerken fark ediyorum. Sadece ben yaşıyorum zannediyordum. Görüyorum ki tüm işçiler bunları yaşıyor. Bu etkinlik için çok teşekkür ediyorum.

Hamile bir tekstil işçisi: İkimiz de çok heyecanlandık. ÜİD-DER'in bu etkinliklerini gördükçe, doğacak çocuğumun geleceğinin garantide olacağını hissediyorum. "Koş Çocuğum Koş" parçasını ona da dinlettim. Ona başka bir şey söylemeye gerek yok bence. ■

Resimler ve görüntülerle bugünü karşılaştırdım. Onlar fabrika işçileriydi. Bu bizi umutlandırıyor, gururlandırıyor. Alandaki insanlar bizden, türküler bizden, her şey çok güzel.

Üniversite öğrencisi: ÜİD-DER her zamanki gibi etkinliğe çok güzel hazırlanmış. 15-16 Haziran'ı yâd etmemiz, anlamamız bizim için çok önemli. İşçilere destek verece-

Somalı Madencilerin Ardında Bıraktığı Kadınlar

“İş mi var, çiftçilik mi var, mecburen çalışıyorlar. Ne bıraktılar ki? Tütün bırakmadılar, pamuk bırakmadılar, domates bırakmadılar. Ne yapsın bu gençler! Niye korkayım? Bugün bunlara, yarın bana. Benim kocam da madenci. Yiyorlar parayı, yiyorlar parayı; 800 kişiye mezar oluyor maden. Niye korkayım? Hiç kimseden korkmuyorum! 40 lira için gidiyorlar, çamurun, suyun içinden geliyorlar koca çizmelerle, yaş çoraplarla... Ufak gelinleri, eli kınalı gelinleri görsen feryat edersin. Hepsi arkadaşta kaldı. Katliam yaptı, resmen katliam yaptı. Tayyip Erdoğan yaptı, kim yapacak? Hiçbir denetim yok. Bize vura vura büktiler bizi. Eğildikçe eğildik, eğildikçe eğildik. Neye susacakmışsın! Bugün bunlara, yarın benim

kocamın başına gelir! Çevrem kalmadı, hepsi kırıldı. Buradan 8 kişi gitti, Elmadere'den 17 kişi. Kimse kalmadı, hepsini kırdı. İki aylık gelin kaldı elleri kınalı. Akşam feryat ediyordu; kolay mı onları öyle görmek? O evlatlar kolay mı büyüyor? Hep 20, 25, 19 yaşlarındaydılar. Kolay mı öyle! Yazık o gençlere. 40 lira para için... Hiç kimsem kalmadı; ne çevrem kaldı, ne etraf. Bütün Türkiye kırıldı...”

Somalı bir madenci eşinin acı ve isyan dolu bu sözleri o kadar çok şey anlatıyor ki! Onun birkaç cümleyle ifade ettiklerini anlatmak için sayfalar yetmez. İşçileri

ölüm madenlerine mecbur eden süreci anlatarak başlıyor sözleri. Ege emekçisinin kara talihi böyle başlıyor: İnsanın tarihi kadar eski olan Ege'nin zeytin ağaçları artık para etmiyor. Geçimini incirden, üzümünden, tütünden sağlayan Ege'nin emekçisinin tarım yapmasını engelleyen, kimi ürünlerde de sınırlayan bu devlet ve kapitalizm oldu. Artık toprağı ekerek geçimlerini sağlayamayan emekçilerin tarlaları işe yaramaz oldu. Ege'nin zenginleri boşuna mı oraya hücum ediyor? Tarım yapılan araziler gün be gün inşaat yığına dönüşüyor. Devlet lüks sitelere bütün tarım arazilerini peşkeş çekiyor. Çiftçiliği öldüren, köylüyü kendine yetecek bir tarımsal üretimden mahrum bırakan sermaye düzeni, köylüleri kör kuyulardan ekmeğini çıkar-maya gönderdi.

Madenci eşi konuşması sırasında etrafındakiler tarafından uyarılınca, “neden korkayım” şeklinde karşı çıkıyor. Bugüne kadar korkutulmuş, susturulmuş, boyun eğdirilmiş olmanın öfkesiyle bundan böyle susmayacağını haykırıyor. Bir yanda hiç doymadan yiyenlerin öte yanda 40 liraya ömür tüketenlerin olduğu düzene isyan ediyor. Onlara bu zulmü reva görenleri çok iyi tanıyor ve onları sınıf kınıyla anıyor.

Soma katliamını emekçilere “kader” diye yutturmaya çalışanlar, haklı tepkilerini dile getiren acılı insanlara küstahça hakaret edenler, alçakça itip kakanlar sermaye düzeninin siyasetçileridir. Bu siyasetçiler ölen işçilerin ailelerini ve yakınlarını susturmak için her yolu deniyorlar. Dini çarpıtıp istismar ederek ölümleri doğal göstermeye çalıştılar. Başka ülkelerde 100 yıl önce gerçekleşmiş işçi katliamlarını sıraladılar. Soma'ya bolca polis yığıp olağanüstü hal koşullarını dayattılar. Yalan, hile, düzenbazlık, küstahlık, saldırganlık... Bu yöntemlerin hiçbiri Somalı emekçilerin ve yüreği onlarla birlikte atanların öfkesini bastıramadı. Başlangıçta katil Soma Holding patronlarına sahip çıkan hükümet, artan tepkiler üzerine katil patronları gözden çıkarmak zorunda kaldı. Ardından, ev vermek, para yardımı yapmak gibi vaatlerle yatıştırmaya çalıştılar acılı işçi ailelerini. Babasız kalan çocukların, eşsiz kalan kadınların, evlat acısı yaşayan ana babaların, arkadaşlarını toprağa vermek zorunda kalan işçilerin ağzı, efendilerin bahsettiği parayla mı kapatılacak?

Babasız kalan 432 çocuğun annesine, evlatsız kalan 301 madenci annesine, kardeşlerini, babalarını, eşlerini kaybetmiş, acıyla feryat eden ve bu düzene lanet eden emekçi kadın kardeşlerimize sesleniyoruz: Sizin feryadınızı biz duyuyoruz. Acınızı ve isyanınızı sizinle birlikte yaşıyoruz. Biz birbirimizi acılarımızdan tanıyoruz. Çünkü biz aynı sınıfın insanlarıyız. Sizin isyanınız bizim bayrağımız. Çaresiz değiliz. Hesabımız var bu sömürü düzeniyle. Hayatımız bir, yaşadıklarımız bir, kaderimiz bir. Biz bugünün ücretli köleleri, yarının dünyasını kuracak işçi sınıfıyız.

ÜİD-DER Kadın Komitesi olarak biliyoruz ki ölümlerden geriye kalan kadınlarımız, birlik yolunda ileriye atıldığında, sömürücü zalimlerden hesap sorabilecektir. İktidarından patronlarına tüm sömürücülerin hakkından gelebilmek için işçi sınıfı mücadelesi güçlenmelidir. Kahır, sefalet ve acıyla yoğrulmuş yürekli kadınlar mücadelede en önde yerlerini almaktadırlar. ■

Ulaşım Zam, ya İşçiye?

■ Sarıgazi'den bir işçi

Geçtiğimiz günlerde İstanbul'da ulaşım fiyatları arttı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi internet sitesinden 14 Hazirandan itibaren toplu taşıma araçlarının zamli olacağını duyurdu. Ortalama %10'luk bir zam yapıldı. Bu durumda İstanbulkart ilk binış ücretleri 1,95 liradan 2,15 liraya, öğrenci ulaşım ücreti ise 1 liradan 1,10 liraya çıktı.

Asgari ücretin artış döneminde adeta sineğin yağını çıkararak %3-4 zam yapan hükümet, konu ulaşım, elektrik, su, gıda, akaryakıt ve benzeri temel ihtiyaçlara zam yapmaya geldiğinde kaşıkla verdiğini kepçeyle geri alıyor. Tüm otobüsler, metrolar, metrobüsler zaten bizim vergilerimizle alınıyor. Hani büyük Türkiye, hani ekonomik gelişme nerede? Neden bize yaramıyor bu

ekonomik gelişme? Bize hayat pahalılığı, çok çalışma ve zam olarak dönüyor ekonomik gelişme!

O zaman gazete ve TV'lerde pompalanan Türkiye'nin büyüdüğü ve gelişmekte olan ülkelerin başında geldiği yalanına inanmamalıyız. Ya da bu büyümenin, gelişmenin kimin yararına olduğunu görmeliyiz. Zenginler gittikçe servetlerine servet katarken bizim elimizdeki tüm haklar mücadele etmediğimiz için tek tek geri alınıyor. Daha neyi bekleyeceğiz? Birlik olalım ve birlikte mücadeleyi güçlendirelim. Ulaşım zammı geri çekilsin, tüm işçilerin ücretine, yaklaşık 3500 lira olan yoksulluk düzeyine çıkacak şekilde zam yapılsın! Parasız ulaşım, parasız eğitim, parasız sağlık işçilerin en temel hakkıdır. ■

Fazla Mesailer Cezalandırma Aracı Olarak Kullanılıyor

■ Gebze'den bir kadın metal işçisi

Çalıştığım fabrika otomotiv sektörüne üretim yapıyor. Hepimizin adını bildiği otomotiv devlerine büyüklü küçüklü, türlü türlü parçalar üretiyoruz. Ürettiğimiz ürünler okyanusları aşır Amerika'ya, Latin Amerika ülkelerine kadar gidiyor. Üretiyoruz, ama ücretlerimiz bir hayli düşük. Biz işçiler evlerimize iki ekmek daha fazla götürebilmek için fazla mesai yapmak zorunda kalıyoruz. Hatta hafta sonları fazla mesaiye kalmak için adeta birbirimizle yarışıyoruz. Diyelim ki üretim sorumlusu ile işçilerden biri arasında bir sürtüşme oldu. İşçiyi cezalandırmak isteyen müdür, işçiyi hafta sonları mesaiye yazmıyor. Eskiden işçilerin karşı çıktığı fazla mesai, şimdi ücretlerimizin düşük olmasından dolayı çok istediğimiz bir şey; bu nedenle patronlar bunu bir koz olarak kullanıyorlar. Tüm bunların yanında fabrikada iş güvenliği, hijyen gibi sorunlar devede kulak gibi kalıyor.

Eminim ki bu anlattıklarım hepinize oldukça tanıdık gelmiştir. Bu mektubu yazmamdaki en büyük nedenim, işyerlerimizden çıkıp yaşadıklarımızın sadece kendi sorunlarımız olmadığını görmek gerektiği düşüncesidir. Hangi işçiyle konuşsak ağızdan ilk çıkan sözler "bizim işyerinde kimseye güven olmaz", "bizim işyerinden hiçbir şey olmaz" oluyor. Peki, fabrikalarda tüm bu koşullara karşı örgütlenen, bir araya gelen işçiler gökten zembille mi indi? Onlar da aynı sorunları yaşamadılar mı? O iş-

çiler "bir araya gelmekten, birlik olmaktan başka çıkar yolumuz yok" dediler.

Hemen her fabrikada işçiler ağır çalışma koşullarından ve düşük ücretlerden şikâyetçiler. Bizler bir araya gelirse aşamayacağımız tek bir sorun bile yok. Ben sonuna kadar buna inanıyorum. Sorunlarımız ortak, o halde çözüm yolumuz da ortak. Hem kendi çalıştığım fabrikada hem de diğer fabrikalarda örgütlenmekten ve gücümüzü göstermekten başka çözüm yolumuz yok. ■

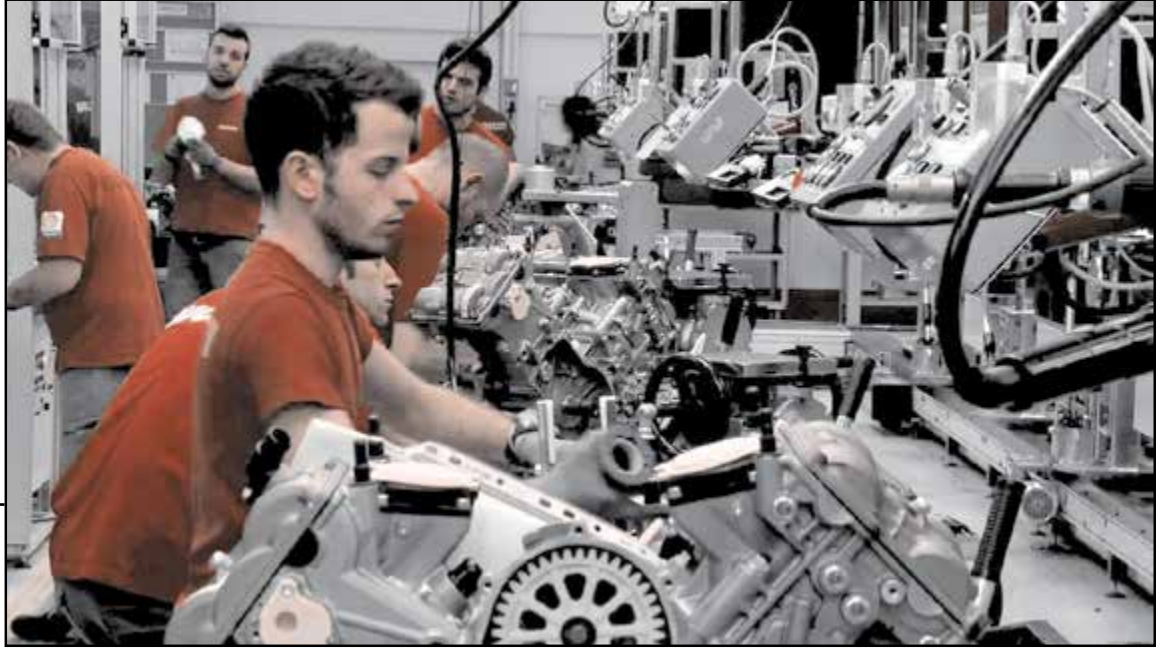

Fabrikalardaki Denetlemeler Üzerine Küçük Bir Örnek

■ Kocaeli'nden bir metal işçisi

Bir Pazar günü sıcak havayı değerlendirmek ve işyerindeki arkadaşlarla güzel bir gün geçirmek için birlikte pikniğe gittik. Niyetimiz fabrikanın yoğun ve yorucu temposundan uzaklaşıp güzel ve keyifli bir gün geçirmektir. Yemeğimizi yiyip çayımızı içerken sohbet etmeye başladık. Sohbetimiz geçen hafta denetimden geçen fabrikamız ve Soma'da hayatını kaybeden 301 madenci kardeşimiz üzerine oldu.

Bir kere hepimiz 301 madencinin iş kazasında ölmesine çok üzümüştük. Bir arkadaşım bunun sebebinin Soma maden patronu ve hükümet olduğunu söylediğinde AKP'ye oy vermiş başka bir arkadaşım karşı çıktı. "AKP'nin ne suçu var. İş güvenliği önlemlerini almayan, işçileri üç kuruş para için madene gönderen AKP mi?" diye sordu. Ben de bir önceki hafta bizim fabrikadaki denetlemeyi örnek vererek anlattım. Öncelikle bir soru sordum: "Bizim fabrikada hiçbir sorun yok mu?" Bizim fabrikadaki olumsuzlukları anlattıklarında ben de "o zaman bu kadar olumsuzluk olan bir fabrikada nasıl olur da denetleme olumlu geçer. Bizim çalıştığımız fabrikada, denetleme haftası, tozu du-

Patronlar Çok Çalıştırıp Az Ücret Veriyorlar!

■ İşsiz bir matbaa işçisi

İşsiz bir matbaa işçisiyim. Üç aydır iş arıyorum. İş bulabilmek için oturduğum yere yakın olan İmes sanayi sitesindeki fabrikalara iş başvuruları yapıyorum. İşçi arkadaşlarımdan biri İmes'te bulunan Bilnet adında bir fabrikayı tavsiye etti. Şartlarının iyi olduğunu söyledi. Ben de arkadaşımın tavsiyesi nedeniyle başvuruya gittim. Başvuru yaptıktan sonra görüşmeye çağırıldılar.

Bana çalışma şartlarını söylediler. İki vardiya olduğunu, 12'şer saat çalışıldığını, 17.30'dan sonrasının mesai sayıldığını ve Pazar günleri de full mesai olduğunu ve mesailerin normal ücret üzerinden verildiğini açıkladılar.

manı çok olan iki tane tesisi birden durdurdular. Hemen hemen fabrikanın üçte ikisi çalışmadı. Denetleme bitene kadar da çalıştırmadılar. Denetlemeye gelenler de "Bu tesisler niye çalışmıyor? Çalıştırın da bir de çalışırken görelim" demediler. Üstüne üstlük durdurulan tesislerden bir tanesi de devletten alınan teşvik ile açılmıştı. Denetleme bitikten sonra biz yine aynı şekilde çalışmaya devam ettik. Şimdi yarın öbür gün bizim orada bir şey olduğunda o denetleyenlerin hiç mi suçu yok? Denetimleri sıkılaştırmayan hükümetin hiç mi suçu yok? Yasaları işçilerin aleyhine düzenleyenlerin hiç mi suçu yok?"

Ben bunları söyledikten sonra hiç kimse hiçbir şeyi savunmadı. Çünkü savunulacak bir şey yoktu. Patron önlem almadı, hükümet denetlemedi, olan yine 301 işçiye oldu. Bunun neresi savunulabilirdi ki! Sadece bir arkadaşım "e ne yapacağız?" diye sordu. Birleşmekten başka seçeneğimiz olmadığını, aksi halde yarın öbür gün bizim de başımıza gelebileceğini anlatmaya çalıştık.

Sohbetimizi bitirdikten sonra gece vardiyasında fabrikada görüşmek üzere birbirimizden ayrıldık. ■

Yani benden gece gündüz çalışmamı istediler. Üstelik mesailer de normal ücret üzerinden ödenecek. Öfkelendim. Patronlar fazla mesailerini normal ücret üzerinden hesaplayarak bizim emeğimizi ne kadar çok çalışıyorlar. Bir işçinin onca saat mesai yapıp normal ücretten mesaisinin hesaplanması haksızlık. Bildiğim kadarıyla mesailer hafta içi ve hafta sonu %50 üzerinden verilmesi gerekirken, burada normal saat ücreti üzerinden veriliyor. Patronlar iş kanununa bile uymuyorlar.

Bizlere, patronlar tarafından fazla çalışma ve ağır çalışma koşulları dayatılıyor. Bir Pazar günü bile biz işçilere çok görülüyor. Patronlar ücretlerimizi düşük tuttıkları için fazla mesaiye kalmak zorunda kalıyoruz. Bu koşulların değişmesi biz işçilere bağlı. Ücretlerimizin yükseltilmesi için yan yana gelmeli ve mücadele etmeliyiz. Ailemizle ve sevdiğimizle daha çok vakit geçirebilmek, insan gibi yaşayabilmek için mücadele etmemiz şart! ■

Gıda İşçilerinin Bir Farkı Var mı?

■ Bir gıda işçisi

Gıda fabrikasında çalışan bir işçiyim. Her vardiya başında bonelerimizle, eldivenlerimizle, beyaz elbiselerimizle ameliyathaneye giren doktorlar gibi beyazlara bürünerek işe başlarız. Diğer fabrikalarda çalışan işçi kardeşlerimizle aramızdaki tek fark belki de budur. Bunun dışında biz de sizler gibi aynı sorunlarla boğuşarak çalışıyoruz.

Gıda fabrikasında çalışan biz işçiler, sizler gibi düşük ücretle çalışıyoruz. 10 yıldan fazladır çalışan işçi arkadaşlarımız asgari ücretin biraz üstünde bir parayla geçinmeye çalışıyor. Fazla mesailerle ücretimiz arttırmaya ve evimizi geçindirmeye çalışıyoruz. Sizin çalıştığınız fabrikalarda olduğu gibi biz de üretimin artmasıyla bedenimizde çeşitli hastalıklara yakalanmaktan kaçınıyoruz. Bel fitliğinden mide sorunlarına, işitme problemlerinden iş kazalarına kadar pek çok hastalık ve kazayla karşı karşıya kalıyoruz. Gördüğünüz gibi, çalıştığımız fabrikalar ayrı ayrı olsa da yaşadığımız sorunlar hep aynı.

Metal, petrokimya ve diğer fabrikalarda çalışan işçi arkadaşlarla ÜİD-DER temsilcilerinde bir araya geldiğimizde, hep aynı çarkın içinde olduğumuz üzerine konuşuyoruz. Gıda işçileri olarak kendi sorunlarımızı ancak ortak taleplerimiz etrafında birleşerek çözebileceğimize inanıyoruz. ÜİD-DER bu konuda bizlere her türlü desteği gösteriyor. Bizler önce ÜİD-DER'e güveniyoruz. Örgütlenerek sorunlarımızı çözecek, sendikalarımızı gerçek birer işçi örgütü haline getirecek ve diğer işçi kardeşlerimizle mücadelemizi büyüteceğiz. ■

Kaza Geliyorum Der!

■ Tuzla'dan bir işçi

Bir atasözümüz der ki "kaza geliyorum demez." Ama patronların açgözlülüğü yüzünden işyerlerinde iş kazaları göz göre göre geliyor. Metal işlemesi yapılan bir fabrikada çalışıyorum. Sık sık kesikler, göze çapak kaçması gibi iş kazaları yaşanıyor. Ama tabii bunlar pek de iş kazasından sayılmıyor! Fakat bu kez birkaç işçi arkadaşımızın canına mal olacak korkunç bir kazayı, çok ucuz atlattık.

Bir anda fabrikanın her tarafından duyulan korkunç bir ses geldi. Sesi duyduğumuzda zannettim ki makine parçalanıyor, bir yerler yıkılıyor. Hemen sese doğru koştuk. Gittiğimde o alandaki arkadaşlar donup kalmışlardı. Suratlarındaki korku ve şaşkınlık ifadesi hâlâ gözlerimin önünde. Gittiğimde her taraf cam parçaları ve tozla kaplanmıştı. Ben de şaşkınlık içersindeydim. Nasıl bu hale geldi burası, diye düşünmeye fırsat kalmadan CNC torna makinesinin camını gördüğümde parçanın fırladığını anladım. Yüksek devirde çalışan makineden kurtulan çelik parça, döndüğü devirin etkisiyle, bağlı olduğu ayaklardan birini koparıp fırlatmıştı. Kopan parça adeta bir mermi gibi fırlayıp çıkmış ve duvarı parçalamıştı. Eğer makinede çalışan arkadaş, bir an yana çekilmeseydi paramparça olacaktı. Aynı şekilde karşı makinede çalışan arkadaşımıza da gelebilirdi. Duvarı parçalayan güçteki bir parçanın, birimize çarptığını düşünmek bile tüylerimi ürpertiyor.

Çok geçmeden kazanın sebebinin aslında yine zaman kaybı olmaması için uygun olmayan

malzemelerin kullanılması, yine zaman kaybı olmaması için programda duraksamaların yaptırılmaması ve yine işleme süresini kısaltmak için yükseltelen devir olduğu anlaşıldı. Yani patronlar için yine zaman eşittir paraydı. Böylesine vurdumduymaz çalışma biçiminin nelere mal olabileceği hiç hesaba katılmamıştı. "Bir şey olmaz" mantığıyla hareket etmenin bedeli az kalsın arkadaşlarımızı canından edecekti. Kazanın hemen ardından işçi arkadaşlarımızın aklına Soma katliamı geldi. "Az kalsın Soma'daki gibi olacaktı" diyorlardı. Evet, yine içimizden birileri az kalsın patronların açgözlülüğünün kurbanı olacaktı. Patronlar sürekli daha fazla çalışsın, daha fazla ürün çıksın, daha fazla sermayeleri büyüsün istiyorlar. Ama biz işçileri düşünmüyorlar. Onlardan bizleri düşümlerini de beklememek gerekiyor. Bizi ancak biz düşünebiliriz. Çocuklarımızı, eşimizi, ailemizi biz düşünmeli ve onun için bu koşullara karşı birlik olmalı, direnmeliyiz! Başka seçenek yok. ■

Somalı Madencilerin Anısına

Madenciyim ben,
Elimde kazma, başımda baret
Ve sırtımda ölüm taşırım hep
Gün yüzüne hasret, güneşli günlerin düşüyle
Kömürün bağına vururum kazmayı

Madenciyim ben,
Payıma açlık düşer yarattığım zenginlikten
Kömürün isisi, katran ve metan gazı
Ve sinsi bir ölüm düşer payıma

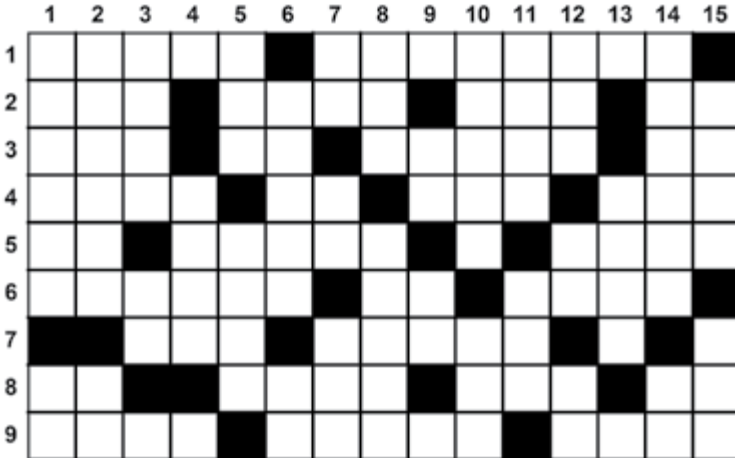
Madenciyim ben,
Yaşım 18, yaşım 20, yaşım henüz 15 benim.
Henüz bir güzeli öpmemiş olan dudaklarım,
Yaşımdan büyük nasırlı ellerim
Ve yaşanmamış çocukluğum
Soma'da göçük altında şimdi

Madenciydim, şimdi bir ölüyüm ben
Soma'da bir göçük altında
Çocukluğumu ve güneşli günlere olan inancımı
Miras bıraktım size...

Sarıgazi'den bir işçi

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. Kömür ocaklarında ortaya çıkan ve patlaması büyük zararlara yol açan gaz. Maden yatağında açılan bir kanalın çökmesini önlemek amacıyla sağlamlaştırma.
2. İlgilendiren, ilişkin. Parça. Otomobilin kısaltılmışı. Bir binek hayvanı.
3. Yüksek Seçim Kurulu'nun kısa adı. Avrupa Birliği'nin kısa adı. Onarma. Romanya'nın plaka işareti.
4. Rüşvet verenle alan arasında aracılık eden. Eski Mısır inancında Güneş tanrısı. Bir ucu sivri ince uzun çubuk. "... " sakızı çoban armağanı.
5. Yabancı. Bayram öncesi. Argoda yüz, çehre.
6. Kutlama. Bir nota. Patronların taptığı meta.
7. Anadolu'da eski bir uygarlık. Maksimum.
8. ABD kökenli haber ajansının kısaltması. İstanbul'a bağlı Karadeniz'e kıyısı olan ilçe. Birden bir fazla. Genişlik.

9. 13 Mayıs'ta büyük bir işçi katliamının gerçekleştiği Manisa'ya bağlı ilçe. Kabuğu sarı renkli, ekşi bir meyve. Binada tavanla dam arasındaki yer.

Yukardan Aşağıya

1. Çalışma, çabalama. Bir işte başta gelen.
2. Kitapçık. Polonyumun simgesi.
3. İtici neden, güdü. Berilyumun simgesi.
4. Koşul.
5. Muğla'nın bir ilçesi. Şiirin tersten okunması.
6. Su koymaya yarayan kulplu, emzikli kap. Vilayet.
7. Tulyumun simgesi. Bağışlama. Yüce, yüksek, ulu anlamına gelen erkek ismi.
8. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kısaltması. Çok gerekli, vazgeçilmez.
9. Yemek. Anadolu Haber Ajansının kısaltması.
10. Gülünç. Minimumun kısaltması.
11. İtme işi. Dökme demir.
12. Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk. Mi ile sol arasındaki nota. Dış kelimesinin karşıtı.
13. Bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makine parçası.
14. Teras. İşçilerin sofrasına gittikçe daha da az giren, kasaplık hayvanlardan sağlanan besin maddesi.
15. Polisin işçilerin ve demokratik haklarını arayan insanların eylemlerine müdahale etmek için kullandığı araç. Hatıra.

Geçen Ayın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	H	A	Z	I	R	A	N	H	A	L	I	Ç	D		
2	A	R	I	Z	S	E	Y	A	H	A	T	M	I		
3	S	A	R	M	A	Y	A	Z	A	R	K	O	R		
4	A	K	I	A	Z	R	A	V	A	N	E				
5	R	A	R	I	Z	E	N	A	A	Ş	Ö	N			
6	T	A	M	A	N	I	K	A	Y	N	I				
7	P	D	A	T	R	A	S	A	T	D	Ş				
8	A	D	A	N	A	K	A	R	A	R	M	E			
9	K	O	M	I	T	E	N	A	Z	I	M	R	E		

İşçilerin Sordukları/25

İşyerinde risk değerlendirmesi nedir?

İşyerlerinde oluşabilecek iş kazaları ile meslek hastalıklarının önceden tespit edilip önlenmesi için işveren, işyerinde risk analizi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Bu analiz içerisinde işçilerin durumu, kullanılan malzemeler, kimyasal maddeler, her türlü teçhizat ve işyerinin tertip ve düzeninin denetlenmesinin sonuçları yer alır. Genç, yaşlı, gebe veya emziren işçiler ile kadın işçiler için gerekli özel kuralları da içerir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne göre, risk değerlendirmesi yapmama veya yaptırmama durumunda 3234 lira, ayrıca bu yönetmeliğe aykırılığın devam ettiği her ay için 4851 lira para cezası uygulanır. Risk analizi, olası kazaları önleyici tedbir anlamında önemlidir ve her işyerinde yaptırılması gerekir. İşyerlerimizde bunun takipçisi olmalıyız.

Bir riskle karşılaşınca iş durdurma hakkımız var mıdır?

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasının 13. maddesine göre, ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan işçiler, işyerindeki İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu'na, kurulun bulunmadığı yerlerde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilirler. İşveren derhal gerekli tedbirleri almak ve durumu tutanakla tespit etmekle yükümlüdür. Kurul ise acilen toplanarak karar vermek ve kararını tutanak altına almak zorundadır. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir. Kurul ya da işveren işçinin talebi yönünde karar verirse işçi gerekli önlemler alınıncaya kadar iş durdurabilir. Çalışmadığı süre içinde ücreti ve diğer hakları ödenir.

Yangın ve patlama gibi ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda ise işçi işyerini ve tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gidebilir. Bu durumda işçi, iş bıraktığı için işten çıkarılamaz. İşten çıkarılması halinde ise işe iade davası açabilir ve haklarını talep edebilir. İster belirli, ister belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışsınlar, işçiler, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, haklı nedenlerle iş sözleşmelerini 6 işgünü içinde feshedebilirler.

Ancak işçiler örgütlü olmadıkları müddetçe yasanın bu maddesinin kâğıt üzerinde kalacağı açıktır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları tümüyle işçilerin denetimine verilmedikçe ve patronlara yaptırım uygulanmadıkça, işçilerin işyerindeki tehlikeleri patronlara bildirmeleri yeterli olmayacaktır. Üretimin devam etmesini isteyen patronların, işçilerin bildirdikleri tehlikeleri dikkate almayacağı, devam eden iş kazalarından ve işçi ölümlerinden bellidir. Bu nedenle, gerekli tedbirler alınmadığında işçilere koşulsuz iş durdurma hakkı tanınmalıdır.

İş güvenliği önlemlerini almayarak işçinin ölümüne neden olan patrona hapis cezası verilebilir mi?

İş kazasında ölen işçinin ailesi, patronu, Türk Ceza Kanunu'nun "ihmal yoluyla kasten adam öldürme" başlığı altında yer alan 83. maddesi gereğince dava edebilir. Bu madde bir sözleşme ya da kanuni bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi sebebiyle, bir kişinin ölümüne neden olma ya da hayatını tehlikeye atma sebebiyle ihmali olan kişinin hapisle cezalandırılmasını kapsar. Hapis süresi yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar belirlenebilir.

Patron, kanun ve sözleşmenin kendisine yüklediği yükümlülükleri yerine getirmeyerek, gerekli tedbirleri almayarak "kastan ölüme sebebiyet vermekten" ya da "kastan yaralanmaya sebebiyet vermekten" yargılanır. İşçinin yasal mirasçıları olan eşi, çocukları, anne veya babası bu davayı açabilir. Ancak yasaların uygulanması için işçilerin davalarının takipçisi olması şarttır.

İşçi, gerekli denetimleri yapmayan devlet kurumlarını dava edebilir mi?

İşçi, patronları denetlemesi gereken Sosyal Güvenlik Kurumu'na ya da işyerinin bağlı olduğu ilçenin belediyesine denetim ve gözetim yükümlülüğünü yerine getirmede için dava açabilir.

Patronun, işçi sağlığı ve güvenliği kurallarına uyup uymadığının denetimi ve gözetimi devletin kamu hizmetinin bir parçasıdır. Bu görevini yerine getirmeyen kurum "hizmet kusuru" gerçekleştirmiş sayılır. Buna bağlı olarak devlet, işçinin meslek hastalığına yakalanmasında ya da iş kazası mağduriyetinde tazminat ödeme yükümlülüğü altına girer. ■

Patronlar Kâr İçin Maliyetleri Nasıl Düşürüyorlar?

13 Mayısta Soma'da 301 madenci kardeşimiz katledildi. Patronlar bir kez daha kârlarını büyütme uğruna işçilerin canını hiçe saydılar. Elbette bu katliamın sorumluları başta Soma patronu ve hükümet olmak üzere tüm bir kapitalistler sınıfıdır. Çünkü kapitalistler iş güvenliği ve işçi sağlığı önlemlerini maliyeti arttıran unsurlar olarak görürler ve bu önlemleri almaktan kaçınırlar. Maliyetlerin aşağı çekilmesi kaçınılmaz olarak işçilere ölüm getirir. Çünkü maliyetleri kısmanın tek mümkün yolu işçi ücretlerinden ve haklarından, iş güvenliği önlemlerinden kismaktır.

O halde maliyetlerin aşağı çekilmesi kapitalist sınıfın işçi sınıfına yönelik bir saldırıdır. Patronlar talep ediyor, AKP, patronların çıkarlarına uygun bir biçimde politika yapıyor. Denetim yapmakla yükümlü devlet kurumları, patronların ayağına dolanmamaya azami özen gösteriyorlar. Hükümet ve patronlar ne pahasına olursa olsun ekonominin büyümesi gerektiğini savunuyor ve buna uygun davranıyor.

301 işçinin ölümüne neden olan Soma Madencilik firmasının sahibi iki yıl önce, devletten devraldığı madende üretim maliyetini 100 liradan 30 liraya düşürdüğünü övünerek anlatıyordu. Peki, bu fark nasıl oluştu ve kimin cebine girdi?

Soma'daki maden sahası Türkiye Kömür İşletmeleri'ne ait. Elbette denetim sorumluluğu da devlete bağlı TKİ'ye ve Çalışma Bakanlığına ait. TKİ, işletme hakkını Soma Madencilik'e devretti ve çıkaracağı her ton kömürü satın alacağını taahhüt etti. Bu kıyak karşısında ağızları sulanan Soma patronları madene derhal daha fazla üretim ve daha fazla kâr hedefini taşıdılar. Soma patronu buna özel sektör tarzı diyordu. Bu tarz neydi?

- Dayıbaşı sistemi ile taşeronluk fiilen hayata geçirildi. İşçilerin başındaki çavuşlara ton başına prim verilmeye başlandı. İşçiler üzerindeki üretim baskısı artırıldı. Soma Madencilik planlanandan iki kat fazla üretim yaptı.
- Madende ilerleme usulü çalışma yapıldı. İşçilere "kaç metre kazarsan o kadar para alırsın" denildi. İşçi gerekli önlemler alınmadan çalışmak zorunda bırakıldı. Bu daha çok zehirli gaz demektir. Daha çok kaza demektir.
- Maden işçilerinin 7 buçuk saat çalışma hakkı fiilen gasp edildi. İki vardiya arasındaki yarım saatlik ara uygulanmadı. Vardiya değişimi madenin içinde yaptırıldı.

- Alt yapı düzenlemesi yapılmadı. Kömür kazmaları çıkarıldı. Ocak içinde mazotlu araçlar çalıştırıldı. Oksijenli kaynaklar yapıldı. İletişim ve bunu garantiyecek kontrol odası kurulmadı. Işıklılandırma yapılmadı. Yeterince tahliye yolu açılmadı.
- Maskeler yenilenmedi. Ölçüm için yeterli sensör yerleştirilmedi. Mevzuatta zorunlu tutulmadığı gerekçeyle yaşam odası kurulmadı. Madencilikten anlamayanlar iş güvenliği uzmanı olarak işe alındı. İşçilere eğitim verilmedi. Eğitimsiz işçiler yeraltına indirildi. Madenden sıcak kömür gelmesine ve sensörler facia alarmı vermesine rağmen üretim devam etti.
- 8 şikâyete ve böyle bir ocağın sırf elektrik tesisatının denetlenmesi aylar almasına rağmen denetim sadece 4 gün sürdü ve ana galerilerle sınırlı kaldı.
- Tüm sinyaller tehlikeyi göstermesine rağmen tahliye yapılmadı, acil müdahale ekibi bulundurulmadı.

İşte tüm bu gerçekler maliyetin aşağı çekilmesinin ne anlama geldiğini ortaya koyuyor. İş güvenliği önlemleri alınmıyor, ağgözlü patronlar sınıfı daha fazla kâr için işçilerin yaşamına kastediyor. Soma madeninde tüm işçilere yetecek yaşam odası yapılmış olsaydı bunun maliyeti 10 milyon lira olacaktı. Bu biz işçiler için çok büyük bir para olarak görünebilir. Ancak Soma Holding için bu para devde kulaktır. Holdingin Maslak'taki 56 katlı gökdelemindeki en ucuz dairenin fiyatı 1 milyon 350 bin dolar. Yani en ucuzundan 3-4 daire fiyatına tüm işçilerin hayatı kurtarılabilir ve yeni ölümler engellenebilirdi. Oysa kapitalistler işçilerin hayatı için maliyeti arttırmaz, önlem almazlar.

Biz işçiler için iş güvenliği önlemleri hayat demektir. Patronların kârı için daha fazla kan dökmek, can vermek istemiyorsak onların sömürü düzenini yıkmak zorundayız. ■

